

NOORD-BRABANDER

Donderdag 3 December.

DICERE VERUM QUID VETAT?

Horatius.

Niet die Grootwaardigheid-bekleeders, de zinnebeelden van het Grondwettig Koningschap dragende, bragten op ons een diepen indruk te weeg?

ALGEM. HANDELSBLAD van den 30. November 1840.

Zoo is dan de luistervolle Inhuldiging van Neêrlands Tweeden Willem afgeloopen, en niemand, die er bij tegenwoordig geweest is, heeft woorden genoeg, om het uit te drukken, hoe schoon, hoe treffend, hoe *roperend* zelfs, als men 't wil, die plegtigheid was.

Niemand echter heeft tot dus verre eenige aanmerking gemaakt op het 24. Artikel in het Feestprogramma van dien 28. Novemberdag; niemand heeft nog de vraag geopperd: » waarom moest die Constitutionele daad van Inhuldiging juist in eene Kerk, in eene Protestantische kerk plaats grijpen; waarom moest de oudste Predikant, een Protestantische Predikant, er eene Toespraak bij doen, een Gebed uitspreken; en waarom moest die plegtigheid door een Protestantisch gezang uit een der Psalmen, naar de Protestantische vertaling, en zingwijze besloten worden? »

Niemand heeft dit gevraagd, alsof niemand begrip had van zaken, alsof niemand wist, dat er eene Grondwet voor het Koninkrijk der Nederlanden bestaat, en dat de geheele V. Afdeling dier Grondwet aan de ceremonie der Inhuldiging des Konings is toegewijd. Daar leest men, Artikel 52: » De Koning wordt bij het aanvaarden der Regering plegtiglijk beëdigd en ingehuldigd; -- Is dit nu in die volgorde ook geschied? Juist wel niet geheel: Zijne Majesteit is zoo niet eerst *Ingehuldigd*, dan toch zeker eerst door ieder Collegie in dezen Lande reeds *gehuldigd*, vooraleer de Koning nog *beëdigd* is geworden. -- Zie hierin dus al eene kleine afwijking van Artikel 52 voornoemd. -- En, wat zegt dit Artikel nu verder? Spreekt het ook, zoo als het Handelsblad ze noemt, van die zinnebeelden des Grondwettigen Koningschaps, als: Kroon, Scepter, Rijksappel, Rijkszwaard en Rijksstandaard, die op eene Kredensstafel naast den Troon moeten liggen, omdat ze door Grootwaardigheidbekleeders in staatsie naar eene Protestantische kerk zullen gedragen zijn? -- Het Artikel spreekt van dit alles niets. -- Maar maakt het dan ook geene melding van Amsterdams oudsten Protestantischen Predikant, van eene Leerrede, van een Gebed en van Psalmgezang? -- Volstrekt niet; doch al deze zaken liggen ingewikkeld opgesloten in het wordeke: PLEGTIGLIJK beëdigd.

Wij hebben met den grooten omvang der beteekenis van dat klein wordeke volgaarne vrede; wij wraken het niet, dat de oudste Protestantische Predikant van Amsterdam eene Leerrede, een Gebed uitspreekt, om de vreugde der Protestantische Kerk uit te drukken, (gelijk Dominus Roozeboom het, in name der Synode, reeds vroeger ter audiëntie den Koning verklaard heeft), eene vreugde des harten dáarover, dat een Lid dier Kerk tot Koning der Nederlanden is ingehuldigd; wij hebben er niets tegen, dat de Protestantische Kerk een Psalm aanheft, om nog al meer van die Protestantische hartevreugde te doen blijken; -- maar, wij

vragen het, komt zoo iets in een Constitutionelen Staat, op het constitutioneelste oogenblik der geheele Regering, te pas, en ligt daarin niet eene billijke reden van beklag opgesloten voor hen allen, die nog gezond verstand genoeg bezitten, om Godsdienst en Staatkunde scherp van elkander gescheiden te houden?

Det dat bijvoorbeld het tusschenbeiden zoo poëtisch Handelsblad in dit geval niet, nu het Kroon en Scepter, Rijks-Appel en Zwaard, in hooge zinsverbijstering, zelfs de zinnebeelden van het Grondwettig Koningschap gelieft te noemen; -- wat ligt er toch voor Grondwettigs in al die Ornamenten te rborgen? -- Het zijn versierselen, het is bijwerk, het staat goed, het is zelfs plegtiglijk, gelijk Artikel 52 der Grondwet het uitdrukt; -- maar, om die dingen juist Grondwettige zinnebeelden te noemen, gaat wat ver, en, zoo voortredenerende, kan men eene Protestantische Toespraak, met Gebed en Psalmgezang, uitgevoerd in eene Protestantische kerk, ook wel met den naam van Grondwettige zinnebeelden bestempelen.

Ligtelijk zal deze of gene dit ons verwijt weer voor Religiehaatlijkheid houden; wij betuigen grondhartig, die bedoeling aan onze woorden niet te hechten, integendeel, wij eerbiedigende Godsdienst van den persoon van WILLEM VAN ORANJE evenzeer als wij hopen, dat Koning WILLEM die van iederen Nederlander zal gelieven te eerbiedigen; -- maar, wij vragen, of de oudste Rabijn, de oudste Katholieke Pastoor, de oudste Meniste- of Luthersche, of Remonstrantsche Domine niet evenzeer het recht had, om den kansel der Nieuwe kerk te Amsterdam op te klimmen, en er eene Toespraak te gaan doen, en een Gebed te gaan spreken, en een Psalm aan te gaan heffen?

Neen, ware er geen ander geschikt gebouw geweest, ware de ruime Balzaal van het Paleis te Amsterdam niet groot genoeg, om den Koning en de Volksvertegenwoordigers behoorlijk te plaatsen; wel nu, dat men dan eene Protestantische Kerk er voor genomen hadde; dat zij zoo! -- maar, om nu juist, op constitutionele wijze (!) Gereformeerde Psalmen te laten zingen door eene Vertegenwoordiging, waaronder toch nog nagenoeg een dozijn Katholijken gevonden worden, zie, dat is, onzes oordeels ongepast, dewijl Artikel 52 der Grondwet er in de eerste plaats niet over spreekt, en, in de tweede plaats, dewijl wij in die Toespraak, in dat Gebed, in dat Psalmgezang niets Grondwettigs zien; en, zoo er iets Constitutioneels in gelegen moge zijn, dan is het wel zóó fijn, zóó doorluchtig-fijn gesponnen, dat men een poëtisch (?) Handelbladsoog moet hebben, om het te kunnen bespeuren.

Hoe de Katholieke Vertegenwoordigers zich bij dat Protestantisch Psalmgezang gehouden hebben, is ons nog niet ter oore gekomen; maar dit weten wij met zekerheid te verhalen, dat de groote O'CONNELL eens een Vriend, een der Bisschoppen van de Heerschende Engelsche Kerk, bij diens dood plegtiglijk ten grave verzelde; -- doch, toen hij den Vriendschapspligt aan 't Vriendenlijk volbragt had, verliet de waardige Man het Kerkhof, zoodra de ceremoniën der Heerschende Kerk op den Doodenakker een aanvang namen.

Ziedaar, de scherpe lijn van beginselen, waarover niemand heen behoeft te gaan; bleef een ieder streng

binnen de grenzen van Godsdienst en Staatskunde, en mengde men niet zeven en twintig jaren lang zoo zeer de Kerk in onzen Grondwettigen Staat, zeker het Koninkrijk ware niet in zulke gevallen, die Schrikstond zeker niet zoo schrikverwekkend ledig, en met meer recht dan nu het geval wel is, zou men naar der Vaderen spreuk kunnen zeggen: EENDRAGT MAAKT MAGT.

NOTA BENE.

Ook Koning WILLEM I. heeft zich den 29 Maart, 1814, door den *Protestantschen Predikant* Petrus Haack te Amsterdam met gebeden en zegenwensen laten Inhuldigen. — De *Protestantsche Kerk* heeft zich over de vervulling harer beden en zegenwensen (bij monde van D^r. Haack toen geuit) wel niet te beklagen gehad!!

FRANKRIJK.

PARIS, 29 November.

Met verlangen ziet men tijdingen uit Alexandrië te gemoet, ten einde te weten, hoedanig de toestand dezer stad op den oogenblik is, en welke partij Mehemet-Ali voor 't vervolg zal gekozen hebben. Sommigen wilsten, dat hij zich zou hebben onderworpen; anderen meenen, dat hij zal volhouden, en dus den 21. November het beleg der hoofdstad stond aan te vangen.

— Den 26. dezer is te Lijon een brief uit Trieste van den 19. November aangekomen, met het berigt, dat Damascus almede in de magt der geallieerden is gevallen, waardoor de troepen van Ibrahim in den hagehelijksten toestand moeten zijn gebragt. Het getal bedraagt volgens sommigen 15, volgens anderen 12 duizend man.

— De Maarschalk Soult is van 's ochtend 6 ure reeds aan den arbeid; aan het ministerie van Oorlog heerscht de grootste drukte. Er zijn naar Straatsburg en Toulon honderd stukken geschat heengezonden, ter versterking ook van de Africaansche kust.

— De Oud-Regentes zal den 4. December Parijs verlaten, en zich waarschijnlijk naar Florence begeven.

— Berigten zoo uit Engeland als uit Duitschland luiden zeer vredelevend ten opzichte der zaken van het Oosten, en daar wil men vrij algemeen, dat Mehemet-Ali zich zou onderwerpen, en hem het Paschalik van Egypte erfelijk door de Porte, onder waarborg van Engeland en Frankrijk, zal worden verzekerd.

— In Spanje blijft de uitslag van zaken vrij onzeker, zeer wisselvallig. Het schijnt, dat Espartero afkeerig wordt van het beheer, en voornemens is het abdicatiestelsel des tijds te volgen.

— De Heer Auber is belast met de compositie van den Lijkmarsch voor 200 muzikanten, ter gelegenheid, dat Napoleons asch onder den Triomfboog der Etoile zal doorgaan, om vervolgens verder te trekken naar de Invaliden, waar de groote Lijkmis van Cherubini zal worden uitgevoerd, die 't eerst gediend heeft bij den dood van Lodewijk XVIII.

— De Heer Halevy (Componist van de Opera *La Juive*) is belast met de compositie van den Lijkmarsch, die 's Keizers asch zal verzellen van Rouaan tot Neuilly; deze marsch zal door 150 muzikanten worden uitgevoerd. De kapelmeester Schiltz heeft, naar een nieuw model, voor deze gelegenheid een dertigtal verbaazend groote trompetten laten vervaardigen, die in het Conservatoire reeds op de proef zijn gehoord, en een ontzettend effect hebben gemaakt.

— Al de Stoomvaartuigen, die op de Seine in dienst zijn, hebben aanschrijving gekregen, om zich te vereenigen tegen den dag, dat het groote lijk van Rouaan naar Courbevoie zal vervoerd worden, teneinde gezamenlijk de Normandië vooraf te stevenen, allen met dezelfde soort van teute overspannen, en allen met rouwvlaggen en wimpels luisterrijk opgesierd.

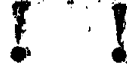
— De Sterrekundige Professor Arago heeft onlangs eene opmerking bekend gemaakt, te weten, dat in de maanden October en November de meeste vallende sterren worden waargenomen. Behalve dat beroemde man-zelf, dezer dagen, door een hoos bijna van zijn observatorium te Parijs zou zijn afgesmeten, indien een werkman niet nog tijdig en met forsche hand gegrepen had; zoo merken de Fransche Dagbladen te dier gelegenheid er nog dit bij aan: dat Koning Willem van Holland, en Maria-Christina mede voor de juistheid van des Professors waarneming pleiten, terwijl men nog altijd voor het einde der loopende maand er een drietal naar beneden denkt te zien komen: Mehemet-Ali, Espartero en — Lodewijk Filips. — Baar volk zijn toch die Fransche lui!

van Psalm LXXII werd de plegtigheid van 's Konings Inhuldiging besloten." —

Kan men het wel officieeler hebben dan dit de *Staat's Courant*, die ook de Katholieke Verleegenwoordigers Psalm 72 hebben met gezongen? — Men zou zich hier te lande zelfs tot aan de Besnijdenis toe wagen, als het *Handelsblad* maar geliefde te verklaren, dat ook deze een *zinnedeel* was van 't *Constitutionele Koningschap*.

? Vraagteeken ?

Zou het niet beter geweest zijn, dat men een onzer Vaderlandsche Dichters, en een onzer Vaderlandsche Tonkunstenaars uitgenoodigd had, om een *CANTATE* ter *Inhuldigingsgelegenheid* te vervaardigen, die dan door Vaderlandsche Muziktalenten had kunnen uitgevoerd worden? — en was er in Amsterdam niet een *Boscha, van Lennep, Macosta, de Clerck, van Hall, Des Amorie van der Hoeven*, of wie niet al meer, tot Feestredenaar uit te noodigen geweest, om met eene gepaste Toespraak den 28. November Vorst en Volk nog een kort oogenblik *plegtiglijk* bezig te houden? — zou dat een en ander niet min of meer *constitutioneler* geweest zijn, dan met Domine, Gebed en Psalmgezang?

Het elfde vers van den 72. gereformeerden Psalm (de 71. volgens de *Katholieke Vulgata*), door de Nederlandsche Verleegenwoordigers mede gezongen ter Inhuldiging des Konings op den 28. November jongstleden, luidt dus, naar de vertaling van den *Gereformeerden Statenbijbel*: „Ende Hem (God) sulen aanbidden alle de Koningen, ende alle de *Heidenen* sulen Hem aanbidden." — (*Et adorabunt Eum omnes reges terrae; omnes GENTES servient ei.*) — Hoe heeft Dominé het met dat woord *Heidenen* gesteld, of heeft men het Latijnsche *gentes* (*Heidenen*) ook vertaald met *Volkvertegenwoordigers*?

Nieuw benoemde Ridders.

Zijne Majesteit WILLEM II. heeft, ter gelegenheid zijner plegtige Huldiging, twee honderd Grootkruisen, Kommandeurs en Ridders van de beide Rijks-orden benoemd, waaronder wij opmerken, als *Kommandeur* der Orde van den Nederlandschen Leeuw: Monseigneur de Bisschop van *Ourium, Cornelius Ludovius, Baron van Wijkerslooth*, Heer van *Schalkwijk*, en Lid der door Z. M. bijeengeroepen Commissie ter beoordeeling van de al of niet gegrondheid der bestaande grieven op het stuk van *Onderwijs* in de Nederlanden; — verder tot *Ridders* derzelfde Orde: de Eerwaarde Heeren van *Lienpt*, Deken en Plebaan der St. Janskerk, te 's *Hertogenbosch*; de Eerw. Heer van *Baer*, Pastoor der Eerste klasse, te *Maastricht*; de Eerw. Heer *Zwijsen*, Pastoor te *Tilburg*; de Eerw. Heer *Hofman*, Deken van Amstelland en Pastoor te *Amsterdam*; en de Eerw. Heer van der *Noot*, Apostol. Vicaris en Pastoor te *Luxemburg*.

Nog zijn te dezer zelfde gelegenheid tot *Ridders* van de Leenwen-Orde verheven de Heeren *J. J. Smits, J. T. Zoon*, en *Mr. J. B. van San*, de eerste Fabrikant, te *Eindhoven*, de laatste Officier bij de Arrondissements-Regtbank, te 's *Hertogenbosch*; beiden Leden der onlangsehe Dubbele Kamer van de Staten-Generaal.

Eindelijk, is tot *Kommandeur* der Leenwen-Orde opgeklimmen Zijne Exc. de Ridder Baron *A. J. L. van den Bogaerde van Terbrugge*, Staatsraad-Kamerheer-Gouverneur der Provincie *Noord-Brabant*; — en ten slotte tot *Ridders* der Orde van den Nederlandschen Leeuw de Heer *L. van der Voort Pleck*, Provinciaal Inspecteur der Directe Belastingen enzv. in even gezogde Provincie; *Mr. H. C. Convent ten Oever*, President der Arrondissements-Regtbank van 's *Hertogenbosch*; *J. L. Stern*, Provinciaal-Inspecteur der Registratie in Noord-Brabant; en *J. van Heusden*, Oud-President van het Hervormd Provinciaal Kerkbestuur mede in genoemde Provincie.

Hebben wij vroeger ons verplicht gezien, eenige grieven tegen de gedragingen van Zijne Excellentie den Heere Baron van der *Cappellen*, ter zake van de Godsdienstoefening der Katholieke bevolking te Maarsricht, te moeten inbrengen; thans noopt ons de onpartijdigheid, dien Generaal-Opperbevelhebber hulde te betuigen wegens zijne zeer verdraagzame en hoogst liefderijke handelwijze ten opzichte der Eerwaarde Paters Redemptoristen, bij gelegenheid hunner laatste Jubilé-prediking in de hoofdstad van het Limburgsche Hertogdom: men meldt ons vandaar, dat de Muziek der Afdeeling, met bijzondere toestemming van den Baron van der *Cappellen*, de Eerwaarde Boetpredikers, 's avonds vóór hun vertrek, eene serenade heeft willen geven, welk bewijs van onderscheiding hunne toegelatenheid evenwel gemeend heeft, miszaam-nederig te moeten afwijzen.

„uitgewone Nederlandsche Staatscourant van Zaterdag 29 November.

» Toen Dominus Wolterbœk, de oudste Leeraar der Nederduitsche Hervormde Gemeente van Amsterdam, bad, baden ALLEN aandachtig mede; — en met het GEZAMELIJK opzingen van het elfde vers

Het blijkt thans algemeen uit de Dagbladen, dat de Hooge Regering zich ijverig en ernstig bezig houdt met het ontwerpen eener Wet op de Regtsmagt der Heenraadschappen, of zoogenaamde Dijkstoolen en Polderbesturen; — dit voornemen der Hooge Regering verdient alleszins toezichting, als staande daaruit voort te vloeijen eene geheele herziening van het vroeger op dat punt vastgestelde, en tegelijk eene aandachtige overweging van al wat noemens deze zaak nu en dan als *griev*e in het midden is gebracht. Wij achten het dus dan ook van veel gewigt, onze lezers *al*snu meer bepaald bekend te maken met den inhoud van een stuk, ons, onder dagteekening van den 24. October, laatstleden ter plaatsing toegezonden, doch hetwelk wij vermeenden, den geachten Inzender alstoen te moeten doen teruggeworden, ZEd. in bedenking gevende, of het voor de daarin behandelde zaak niet van meer en beter invloed zou wezen, wanneer de plaatsing van dien brief, als in de provincie Gelderland te huis behoorende, eerst in de Courant van de Hoofdplaats van dat Gewest (Arnhemse Courant) bewerkstelligd wierd; de Inzender heeft dit ons gevoelen volkomen gebillijkt, en zoodoende is dan ook zijn stuk in bedoeld Dagblad nr. 219 verschenen. — Sedert zija er vier weken verlopen, en wij hebben tot dus verre niet vernomen, dat er eenige Regtsvervolging tegen den steller van dien belangrijken brief is aangevangen; hieruit oordeelen wij het nu van te meer belang, dat Artikel thans in zijn geheel ook in ons Dagblad over te nemen, deels, dewijl, bij volkomen waarheid in de opgave der daadzaken, eene Hooge Regering daaruit zal kunnen opmaken, van hoeveel belang het zij, dat aan de tyrannike willekeur, die in eene zoo ernstige zaak schijnt plaats te hebben, door wijze en gematigde verordeningen paal en perk gesteld worde; of, zoo van die waarheid niet blijken magt, alsdan den steller van het hier nu andermaal volgend stuk voor de Wet te regt te doen staan; — wij voor ons, houden het tot heden toe straffloos uitrigten van daden, als daarin vermeld worden, een onregtvaardig, als wij het onbillijk achten zouden, wanneer eene *valse* beschuldiging van dien aard ongewroken op een achtbaar Collegie van Landsbestuur zou kunnen blijven hechten. — Moge derhalve de Regering hare aandacht op dit stuk gelieven te vestigen, en regt doen, aan wien regt toekomt; — wij laten het punt van *Godsdienstbelijdenis* voor den oogenblik geheel ter zijde, doch meenen, dat de nieuw in te voeren Wet op dit punt toch wel zoodanig zal behooren te worden ingerigt, dat, ingeval *partijdigheid*, van welken aard ook, de ingelanden of geërfden mogte drukken of teisteren, dan, door hooger beroep op den gewonen Regter, alle vergrijp, aan den Staatsburger gepleegd, zal kunnen worden gestraft, zoo als in een constitutionelen regeringvorm betaamt, en men niet langer zijn goed regt zal zien smoren onder voorwendsel van *conflicten* of ander hatelijke, onwettige maatregelen eener zich alles verstoutende *eigendunkelijkheid*.

Aan de Redactie van de ARNHEMSE COURANT.

In n°. 194 van uw veel gelezen en door alle weldenkenden zeer geacht dagblad vind ik een belangrijk artikel, tot opschrift voerende: *tragen de Katholijken iets onbillijks?* meesterlijk beantwoord. — Hoofdzakelijk wordt daar hun regt op *volledige godsdienstvrijheid en vrijheid van onderwijs* ontwikkeld en bewezen. Waren dit slechts de eenige grieven, hoe ondragelijk ook, waaronder de Katholijken in Gelderland, en voornamelijk in het kanton Zalt-Bommel, moesten zuchten; — bleef daarenboven hunne *uitsluiting uit alle lucratieve ambten* hierbij bepaald; — de Katholijken zouden zich nog gelukkig achten: maar, helaas, thans wordt aldaar de nijdiger zoo ver gedreven, dat men zich niet ontziet hen *in het rustig bezit hunner eigendommen te storen*, lasten en verplichtingen op te leggen, waaraan de bewerkers zich zelven onttrekken, en waaruit dus zonneklaar de zucht tot verongelijking kan worden aangetoond. — Ik zal dus, hoe ongaarne ook, naar aanleiding van het slot van voornoemd belangrijk stuk, de vrijheid nemen, eenige daadzaken en namen openlijk bekend te maken in het vaste vertrouwen, dat Z. M. onze geëerbiedigde en regtvaardige Koning zulke onregtmatigheden moge doen ophouden, en de bewerkers daarvan, die zich onder het *schild van het noodlotlyc stelsel der conflicten* verschuilen, naar de bestaande wetten open vervolgen. — Ter zake dan.

Uit kracht van het reglement op het beheer der rivierpolders in de provincie Gelderland, bekrachtigd bij koninklijk besluit van 23 September 1837 n°. 87, is een polder-bestuur van *Boemelerwaard* boven den Meidijk benoemd geworden, bestaande thans uit den heer mr. Jacobus Thooft, Burgemeester der stad Zalt-Bommel, lid der provinciale staten van Gelderland enz. enz. als dijkgraaf, en de heeren W. G. Versteegh, P. C. Lenshoek, J. M. G. Hoffman van Hove, J. de Gaaij en mr. P. C. van der Pant als heemraden, den heer P. H. A. Kreet de Virieu als secretaris, en den Heer H. J. van der Dussen als ontvanger. — De oud-Burgemeester van Hedel, de Heer Antonie Hoeflake, is hoofd-ingeland; — zijn zoon, de tegenwoordige burgemeester en secretaris, Klaas Hoeflake, ontvanger en secretaris, en de assessor van Hedel, Joost de Bie, president, beiden van het polder-bestuur van Hedel. Aan deze elf personen,

alle orthodoxe protestanten, is dus voornamelijk het polderbestuur van Hedel toevertrouwd, die dan ook, volgens art. 17 van het reglement, den eed hebben afgelegd en gezworen, zich van alle pligten, in hunne betrekking opgelegd, te zullen kwijten, *overeenkomstig de grondwet, de algemeene lands-wetten en het polder-reglement*.

In hoc verne nu, overeenkomstig art. 164 der grondwet (van 1815) art. 625 en 626 van het burgerlijk wetboek, en art. 33 tweede alinea, mitsgaders art. 37 van het polder-reglement gehandeld wordt, zullen de volgende daadzaken uitwijzen:

a. In het jaar 1838 is van den uiterwaard, de *Groote Schaarwaard* genaamd, te Hedel gelegen en aan de Heeren L. A. Sassen *cum suis* te Bientogenbosch gehoorende, eene zeer aanzienlijke *hoeveelheid grond vergraven* geworden, op last van voorschreven polder-bestuur. — Daar nu gezegde uiterwaard aan die eigenaren den achtsien November 1813 verkocht is geworden, *vrij van het leveren van dijk-aarde*, zoo reclameerden die eigenaars, krachtens artikel 33, tweede alinea, en artikel 37 van voorschreven reglement, *vergoeding van schade*. — Hun verzoek werd niet alleen door het polder-bestuur afgewezen, maar zelfs bij besluit van Z. Exc. den heer staatsraad gouverneur van Gelderland, van 24 Januarij 1840 n°. 3^g, werd hunne reclame, of verzoek om vermindering van grondlasten, ter zake van die afgraving, *gewezen van de hand*, ofschoon er meer dan twee bunders vruchtbare grond vergraven waren, en de voorschreven heer Klaas Hoeflake zelf dit rekest had gecorrigeerd, en hetzelfde, bij zijne missive van 7. October 1840, *zeer doelmatig ingerigt* had geoordeeld.

b. In dat zelfde jaar 1838 werden door voorschreven bestuur van den zoogenaamden *Weidijk* te Hedel eenige noten- en ijpen-boomen, in den jare 1815 door voorschreven eigenaars, *met bewilliging van den toenmaligen dijkstool van Hedel*, aldáar geplant, weggesierd. — Om alle moeilijkheden te voorkomen, lieten de eigenaars, *zonder schadeloosstelling*, niet alleen al de ijpen-boomen aldaar wegruimen, maar ook eene bepoting van ongeveer *viijfhonderd notenboomen*, tot hun merkelyk nadeel, zeer sterk opsnocijen, en de weggesierde noten-boomen, op twee na, aan den grond afzagen. — Wel verre van door deze inwilliging het voorschreven bestuur te hebben bevredigd, schijnt het, dat, door het loegeven, hetzelfde is aangewakkerd geworden, — althans op den 15. Mei 1840 wordt door den Heer Lenshoek, als ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kanton-gerecht te Zalt-Bommel, eene acte aan eenen der eigenaren geïnsinueerd, om eene somma van tien gulden en de kosten te betalen, teneinde de regtsvervolging te voorkomen wegens de overtreding van art. III van het reglement: en den 16. October H. volgt hierop eene dagvaarding voor het kanton-gerecht (waarvan NB. de heer secretaris van voornoemd polder-bestuur, mr. F. H. A. Kreet de Virieu, kanton-regter is) niet om de twee noten boomen en een veel lager geplante noten-boom, maar, om nog drie andere noten-boomen weg te ruimen, ofschoon de heer dijkgraaf J. Thooft voornoemd, in zijnen brief van 25 Mei 1839 zegt, *dat de dijkstool vermeend heeft, voor als nog geene verdere wegruiming van boomen te moeten bevelen*.

c) In dezen jare 1840 zijn eindelijk van den heer L. A. Sassen voornoemd op den loop van den dijk te Driel, in hetzelfde polder-district, weggesierd: 1°. eene heg aan zijnen hof, paal n°. 1124, lang 71 ellen, 6 palmen en 6 duimen; 2°. eene heg aan zijnen hof, paal n°. 1126, lang 63 ellen en 4 palmen; en 3°. eene heg aan den hof van zijn molenhuis aldaar, paal n°. 1071 tot en met paal n°. 1083, lang 88 ellen. — De twee eerstgenomde heggen zijn door hem, *zonder schadeloosstelling*, dadelijk *uitgehakt* geworden tot zijn merkelyk nadeel, vermits die hoven thans langs den dijk *geheel heiningloos* zijn; doch tegen de wogruiming van de heg aan den hof van zijn molenhuis zal hij zich met alle gepaste middelen verzetten.

Indien men nu in aanmerking gelieft te nemen:

Quoad a) 1°. Dat aan den hoofd-ingeland te Hedel, Antonie Hoeflake, en aan den president Joost de Bie *cum suis* aldaar insgelijks een uiterwaard toebehoort, groot 8 morgen en 100 roeden, de *Voorste Waard* genaamd, die aan hen door het bestuur der domeinen bij koopcontract, gepasseerd op het raadhuis te Zalt-Bommel den 7. Maart 1829, *bezwaaard met het leveren der aarde tot reparatie der dijken aldaar benodigd*, verkocht is geworden, en dat deze uiterwaard aan voornoemden *Groeten Schaarwaard* aangrenst, die, gelijk hier voor gezegd werd, *vrij van het leveren van aarde* verkocht is geworden: 2°. dat die eigenaars zich verstouten, den voorschreven *Voorsten Waard* met eene gesloten heining af te sluiten, en alzoo *het halen van aarde beletten*: — 3°. dat van dit een en ander de dijkgraaf mr. Jacobus Thooft *bij authentieke bewijzen* door de belanghebbenden is onderrigt geworden.

Quoad b) 1mo. Dat het regt van boomen planten aan den voorschreven *Weidijk*, bij acte van koop van 8 November 1813, door de eigenaren is aangekocht; en de notenboomen reeds 25 jaren *met toestemming van het voormalig dijk-bestuur* aldaar geplant zijn geworden: — 2do. dat er eene zeer groote menigte boomen in het district Boemelerwaard boven den Meidijk *veel hooger* aan den kruin der dijken geplant zijn, waarop door het bestuur geene reflexie wordt gemaakt, en die dus *blijven staan*.

En quoad c) 1°. Dat de twee weggekaptte heggen en de derde heg aan den hof van het molenhuis te Driel *veel lager* staan, dan zeer vele andere heggen in het district; 2°. dat de voornoemde *heemraad*, de heer W. G. Versteegh, te Nieuwaal, (die tot de wegsiering der hoven bedoelde drie heggen medegewerkt heeft) insgelijks eene heg heeft staan aan de binnenzijde langs den kruin des dijks, dus *veel hooger*, over den hof van zijn huis, *welke heg aldaar is blijven staan*; — 3°. dat de polder-president van Hedel, Joost de Bie, insgelijks *boven aan den dijk* eene heg aan zijnen hof heeft staan, zelfs langs den kruin van den dijk, die ook niet weggesierd is; — en 4°. dat aan *hetzelfde vak dijk*, alwaar onder aan de heg van den hof van het molenhuis te Driel is weggekeurd, *boven aan eenige opgaande boomen* mogen blijven staan, die den molen van Driel, het eigendom van Sassen, *zeer benadeelen*, doch aan de erven van den generaal van Hoeij behooren: —

Moest men dan uit een en ander niet opmaken: *Hic latet anguis sub herba?* — hier schuilt iets onder.

Art. 164 der grondwet, artikel 625 en 626 van het burgerlijk wetboek, en artikel 33 en 37 van het polder-reglement vorderen uitdrukkelijk, dat aan dengene, wiens eigendom ten algemeenen nutte moet worden weggenomen, *vooraf schadeloosstelling behoort te worden gegeven*; hier echter is alles, *zonder in acht-neming dier bepaling*, door het polder-bestuur verrigt, en ik verneem dus met genoege, dat de beleedigde partij, stéunende op deze gronden en op de bekende rechtvaardigheid van den Nederlandschen regter, in dezen zijn goed hebbend végt, tot het laatste ressort des noods, zal wathouden.

Ik zoude UEd. meer dergelijke gevallen in deze omstreken kunnen opgeven, maar *ex uno disce omnes*. — Ik laat UEd. alleen de verongelijking van deze familie aan, omdat die eené der grootste en aanzienlijkste Katholieke grondeigenaren in dit district is, en opdat elk zoude kunnen nagaan en zeggen: *si in viridi ligno haec faciunt, in arido quid fiet?* ***

ADVERTENTIEN.

Getrouwd

G. HAZEMEIJER,
1°. Luit. 7°. Afd. Inf.
en
P. B. DEPPEN.

in Bosch,
den 28. November, 1840.

AMORTISATIE SYNDICAAT.

Administratie der Domeinen, Wegen, Faarten, enz.

EERSTE RESSORT.

PROVINCIE NOORD-BRABAND.

AGENTSCHAP EINDHOVEN.

Openbare

AANBESTEDINGEN.

De Agent van het Domein te Eindhoven, zal, daartoe behoorlijk geautoriseerd, al of niet in tegenwoordigheid van den Heer Inspecteur der Domeinen in het Eerste Ressort, zoo noodig onder nadere goedkeuring van den Heer Administrateur der Domeinen, ten overstaan van hiertoe bevoegde leden uit het Plaatselijk Bestuur der Stad, op Zaterdag den 19 December 1840, des voormiddags ten elf ure, op het Raadhuis aldaar, publiek aan den minst eischende besteden.

1. Het doorlopend onderhoud voor den tijd van drie jaren, gerekend ingegaan te zijn op den 1 Juli 1840, van den Zijtak des Grooten Weg der 1 Klasse No. 7 van Maastricht naar Rotterdam leidende, voor zooveel dezelve gelegen is tussehen den kwartierpaal No. 1 onder de gemeente Best, en de tegenwoordige grensscheiding der Provinciën Noord-Brabant en Limburg.
2. Het onderhoud voor den tijd van twaalf maanden, gerekend ingegaan te zijn op den 1 Juli 1840, van het gedeelte der Zuid-Willemsvaart, tussehen de limieten der Provinciën Noord-Brabant en Limburg, en de verbreding boven de Sluis No. 5, onder Erp gelegen.

Het Bestek en Voorwaarden waarop het bovenstaande werk zal worden aanbesteed; liggen van heden af ter lezing, in de bureaux van den Heer Administrateur der Domeinen te Arnhem, en van het Provinciaal Gouvernement van Noord-Brabant; te Dordrecht in het Hôtel Bellevue; te Papendrecht in het Regthuis; te Sliedrecht in de Zwaan; te Hardinxveld in de Drie Snoeken; te Gorinchem in de Bours; te Sleeuwijk bij de Wed. VAN T Z A N D; te Werkendam in de Zwaan bij BRETS; te Raamsdonk in het Huis den Dijk bij W. KNAAP; te Princenhage in den Posthoorn; te Breda in het Zeeuws Koffijhuis; te Klundert in de Stads Herberg; te Zevenbergen bij H. VAN DER PUT; te Willemstad in de Oranje-Societeit; te Lent bij K R I J N E; te Nijmegen in den Rotterdamschen Wagen; te Thiel in den Gouden Leeuw; te Zalt-Bommel bij G. VAN DRIEL; te Grave bij de Wed. SCHOONENBERG; te Veghel bij VAN DER A A; te 's Hertogenbosch in het Stads Koffijhuis bij W. REGGERS en te Helmond bij de Wed. E. VAN W I L L; alsmede te Eindhoven bij den Heer P A I J E N S, en te Helmond bij den Heer S C H O N E S, opzigtters van het Domein, door wien te voren voor de besteding alle vereischte aanwijzingen in loco zullen worden gedaan.

De Agent van het Domein toornoemd,
V A N D O P P F.

Bij P. M A E S E N, Schrijfwker te Boameer, worden gemaakt allerhande soort van S P A A R L A M P E N van f 2,50 tot f 4,00, met het dozijn tot verminderde prijzen; ook is bij voorzien van de nieuwste tekeningen van M E U B E L S en S T O E L E N.

Brevet d'Invention
et de Perfectionnement

Lampes mécaniques
Perfectionnées.

LAMPES à RÉGULATEUR

prix fixes.

Mr. C H A A U van Parijs, alleen eigenaar van de LAMPES à RÉGULATEUR in Holland, heeft de eer het publiek te berigten, dat hij alhier is aangekomen, met een atherbrilliant assortiment van alle soorten van Lampen.

Hij noodigt de liefhebbers van dit licht en van goede Lamp, die slechts de helft der gewone hoeveelheid Olie verbranden, uit, om zijn Magazijn te komen bezoeken, bij den Heer G O M M E R S, in het Oud-Keizershof te 's Bosch.

Hij zal in deze stad slechts tot den 15 December verblijven.

Op Woensdag den 9 December 1840, des morgens om 9 uren, zal de Notaris M O L H U I J S E N te Veghel in het Bosch van de Buitenplaats het Katholiek Klooster, voor de Heer Mr. B. HARTOGENSIS publiek verkoopen:

130 Stuks extra zware- en lange K A N A D A S C H E R O O M E N waaronder 25 Stuks ter dikte van 2½ a 3 Ellen,
70 Koopeu E I K E N, I P E N, E S S E N, M A S T E N, B E R K E N- en B E U K E N B O O M E N
100 Extra schoone E I K E N H E E S T E E R S en een partij S C H A A R H O E T.

Deze B O O M E N zijn geschikt voor Brug-Dekking-Timmer-Wagen- en Klomphout, en staan in de nabijheid van den Straatweg en de rivier de Dommel.

Aanwijzing zal geschieden door H. K U I P E R S, opzichter van gemelde Buitenplaats.

De ondergeleekenden berigten het goetd publiek, dat zij met een Magazijn van de nieuwste soorten van M O D E L I N T E N weder alhier gearriveerd zijn.

Voor twee maanden zijn zij alhier uitgepakt geweest bij den Heer A. G O M M E R S in het Oud Keizershof, doch daar nu met de aanslaande St. Nicolaasmarkt, alle Kamers bezet zijn, zijn zij genootzaakt met oene Kraam op de Grootte Markt te staan, en verkoopen hinnen G O E D E R E N, zoo wel in het groot als in het klein, tot hiltengewoon redelijke prijzen.

Zij hopen gelijk in andere Steden met een talrijk bezoek vereerd te worden, en bevelen zich met achting.

B E R N H E I M en B A I L E I N.

K O P E R E K E R K K R O O N E N van 12 armen, waarvan 3 met I J Z E R E N H A N G S T A N G E N met vergulde Knoppen, zijn voor een civiel prijs te koop.

Te bezeeen bij P. H E R M A N S, Boekbinder en Boekverkooper, in de Broederstraat te Nijmegen.
Brieven franco.

EINDBOVEN, 1 December 1840.

De prijzen der Graanen zijn heden alhier geweest:

Rogge (per Ned. Mud.)	5,40 a 0,00
Boekweit	4,50 a 0,00
Haver	2,60 a 0,00
Het Ned. p. Boter	0,68 a 0,00
„ „ Roggenbrood	0,7½ a 0,00

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Beurs van Amsterdam.

Heden, Maandag, 30 November 4½ Ure.

W. S. 2½ pCt. 50½, 1½. Dito 5 pCt 98½, ¼. Kansbij. 22½, 1½, ½. Sijnd. 4½ pCt 87½, ½. Handel. 169½, 170, 169½.
70. O. I. 5 pCt. 95, ¾, 5. Rijn Dito 94½. Ardoins 85 p. st.
22½. Dito Coupon 17½, 18½. Passive 5½. Oude Russen 104½.
Columb. 17½.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De belgische fondsen waren den 1 December de 2½ pCt. niet genot. de 5 pCt. 97½ de 4 niet gen. de 3 pCt. 70½ de Ardoins 22½.

LATERE BERIGTEN

houden volstrekt geen nieuws, allijd ten gevolge der vertraging in het Fransche en Belgische postwezen. Om wat te zeggen, doet men mee, dat het Engelsche Hof 't nog niet eens is nopens de Doopnamen van 't Koninklijk kraamkind; eenigen noemen de jonggeborene Adelaide Victoria Louise; — doch anderen willen er nog eene Elisabeth bij hebben; zeker, glorieuzer gedachtenis!

— Sedert het ontslag van den Heer Hassenpflug uit het Bewind van Luxemburg, is het gebruik van 't Duitsch bij 't Bestuur afschaft, en zal men er zich voortaan van het Fransch bedienen.

Een stuk, ons Dingsdag avond half tien ure eerst toekomen, kan onmogelijk in de *Donderdagsche Courant* opgenomen worden, gelijk men verlangde; aangezien de *Donderdagsche Courant* reeds Woensdag voor de stad 's Bosch is afgedrukt. — Zaterdag zal het stellig worden geplaatet.

Ter Boek- en Courantdrukkerij van D. A. A. DE ROOY te 's Bosch.